

Foto: Rien Kelders

Lantaarntje ▲

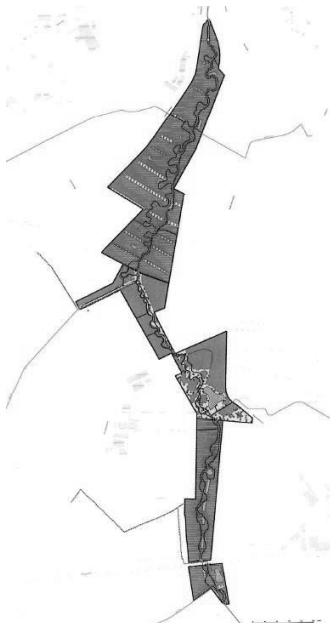
Nieuwe natuur in Hoogeloon / Vessem

Rien Kelders

Het natuurontwikkelingsproject Kleine Beerze tussen Hoogeloon en Vessem is afgerond. In het beekdal van de Kleine Beerze is de beek weer in oude glorie hersteld, van een rechte brede sloot met kale steriele graslanden, is het veranderd in een prachtige nieuwe meanderende beek met kruidenrijke graslanden, poelen en bosjes. Ook landschappelijk is dit een verrijking naast het ook al hele fraaie Hoogeloonse Bos, een heel oud loofbos met veel eiken en beuken en een ondergroei van voornamelijk adelaarsvarens en bramen.

De Kleine Beerze wordt in meerdere deelprojecten hersteld. Het beekherstelproject is gerealiseerd om weer een evenwichtiger watersysteem te realiseren en de beleefbaarheid van de Kleine Beerze te vergroten. Uitgangspunt is een balans te creëren tussen diverse natuurfuncties en de belangen van omwonenden en recreanten.

Het zuidelijk deeltraject tussen de Hoogcasterseweg in Hoogeloon en de Hoogeloonseweg in Vessem is gerealiseerd door Waterschap De Dommel in samenwerking met Natuurmonumenten en de gemeenten Bladel en Eersel met bijdragen van Provincie Noord-Brabant en Defensie.

Archeologie

Archeologisch is de omgeving van de Kleine Beerze in Hoogeloon van zeer grote betekenis. De Romeinse villa, urnenvelden, grafheuvels en de vondst van tien bronzen bijlen uit de midden bronstijd, ongeveer 3.500 jaar geleden, zijn bewijzen van zeer vroege bewoning van dit gebied. Op de plaats van de vondst van de bijlen is een monument opgericht genoemd De Bemiddelaars. Het is gemaakt door Huub de Kort uit Bladel.

◀ Overzichtskaart van het gebied

Foto: Rien Kelders

▲ Voor de reconstructie

Foto: Rien Kelders

Na de reconstructie ▲

Uitvoering en beheer

Het project is uitgevoerd door de firma van Beers uit Hoogeloon. Natuurmonumenten is de beheerder van het gebied.

Planten

In de beek groeit, in redelijk aantal, de Drijvende waterweegbree, Kikkerbeet, Waterpest, Pijlkruid, Grote en Kleine egelskop, Fonteinkruid, enz. De Drijvende waterweegbree is **zeer zeldzaam en staat op de rode lijst** van plantensoorten. Enkele andere mooie plantjes zijn o.a. het Liggend hertshooi, Rode schijnspurrie, Liggend vetmuur, en veel andere. Te veel om hier op te noemen.

Vogels

Dat het een interessant gebied werd voor de vogels was in het najaar al duidelijk. Grote aantallen Geelgorzen, Rietgorzen, Putters, Sijzen, Ringmussen en piepers kwamen op de kruidrijke vegetatie af.

Als water en oevergebonden soorten waren de aalscholver, Grote zilverreiger, Blauwe reiger, Knobbelzwaan, Fuut, Watersnip, Oeverloper, Witgatje, Kievit, Waterhoen en Wilde eend op en langs de beek aanwezig. De laatste drie soorten en de nijlgans hebben er met succes gebroed. Ook de Bosfazant en de Patrijs hebben voor nakomelingen gezorgd, de Kwartel werd wel gehoord. Al deze soorten trokken weer een aantal **roofvogels** aan zoals de Blauwe Kiekendief, Buizerd, Havik, Sperwer en Torenvalk. Steenuil en Kerkuil

komen ook op de grote aantallen muizen die in de vegetatie zitten af.

Als eerste broedvogels waren de Grasmus, Roodborsttapuit, Boompieper, Tjiftjaf, Witte kwikstaart en Geelgors bezig om hun territorium af te bakenen, daarna Vink, Groene en Grote bonte specht en in de omliggende bossen de Boomklever, Zwartkop, Tuinfluiter, Kool-, Pimpel- en Staartmees, Boomkruiper, Roodborst, Heggenmus, Winterkoning, Merel, Zanglijster, Grote lijster en de Gaai. Ook de Buizerd, Sperwer en Torenvalk brachten met succes hun jongen groot. Boven het gebied foerageerden zeer veel Huis- en Boerenzwaluwen. Het IJsvogeltje en de Grote gele kwikstaart werden een enkele keer waargenomen. En aan de andere kant van ons dorp heeft nog tot in de jaren zeventig de Ortolaan gebroed.

“De bekende archeoloog Gerrit Beex uit Hoogeloon heeft in de jaren tachtig eens verteld, dat in dit gebied begin 1900 nog de Hop heeft gebroed”

Foto: Rien Kelders

Foto: Rien Kelders

drijvende waterweegbree ▲

Begrazing

De Schotse Hooglanders zijn op 10 juli 2010 bij de Kleine Beerze losgelaten, 4 stuks in het zuidelijke deel bij Hoogcasteren Hoogeloon en 6 stuks in het noordelijke deel aan de Vessemsse kant. In het middelste deel, bij die grote plas komen geen koeien, dat moet eerst een rivierbos worden. Bij de zuidelijke groep Schotse Hooglanders is op 11 juli 2010 al een kalfje geboren en bij de noordelijke groep op 16 juli 2010.

“Deze koeien worden dagelijks door mij gecontroleerd in overleg met Natuurmonumenten en Stichting Taurus”

Deze stichting kweekt en verhuurd verschillend soorten koeien en paarden voor begrazing van natuurgebieden of bij particulieren.

Ook zijn ze aan het proberen door Schotse Hooglanders te kruisen met oude Zuid Europese rassen het oerrund weer terug te krijgen.

Het betreft hier een klein maar heel mooi beekdal met een “nieuwe” meanderende beek aan de oostzijde van Hoogeloon. In de uitvoering van de plannen is ook aandacht besteedt aan de aanleg van een aantal nieuwe poelen. De waterstanden kunnen kunstmatig worden beheerd, zodanig dat een permanent vochtig karakter kan worden gerealiseerd. Ook is er gedacht aan een vorm van extensieve begrazing door Schotse Hooglanders, en deze zijn door Natuurmonumenten hier geplaatst. Hier en daar is al een fraaie moerasvegetatie in ontwikkeling. Aan de oevers zijn ook brede zandstrandjes aangelegd, kortom een landschap in ontwikkeling en ook heel aantrekkelijk voor een aantal vogelsoorten. In het beekdalgebied zijn enkele wandelpaden aangelegd en is vrij toegankelijk. Beekdalgebied grenst ook weer aan het fraaie Hoogeloonsbos, een van de mooiste oude loofbossen in de Kempen.

Wandelpaden

Er loopt een wandelpad door het gebied. Dit wandelpad maakte vroeger deel uit van de pelgrimstocht die liep van de Sint Janskathedraal in Den Bosch naar Santiago de Compostela. Dit pad langs de Kleine Beerze is een onderdeel van de Via Monastica of Abdijenweg. U loopt hier in de

voetsporen van uw verre voorouders.

Zoogdieren

Het Ree, Haas, Konijn, Egel en enkele muizen werden in de buurt van de beek waargenomen.

Amfibieën

In de nieuw gegraven poelen, dode

rivierarmen en in de beek komen massaal kikkers en padden voor maar het aantal soorten is beperkt tot de Bruine pad, Groene en Bruine kikker en de Vinpootsalamander.

Reptielen

De Hazelworm is het enige reptiel dat in de omliggende bossen van de Kleine Beerze voorkomt en met enige regelmaat gezien word.

Foto: Rien Kelders

Hazelworm ▲

Vissoorten

Het aantal vissoorten voor de reconstructie was ronduit bedroevend, soorten als Driedoornige stekelbaars, Snoek, uitgezette karper/goudvis, en de laatste jaren Zonnebaars dat was het wel. Nu heb ik al het Vetje, een echt pioniersvisje, en riviergrondel bij de eerder genoemde soorten kunnen noteren. Het wachten is nog

op de Blankvoorn, Beekprik, BERPJE en de Rivierdonderpad, soorten die voor 1960 gewoon waren in de Kleine Beerze.

Vlinders / Libellen

De opvallendste verschijning was wel die van de Kleine parelmoervlinder. Verder werden Oranjetipje, Citroenvlinder, Groot en Klein koolwitje, Klein geaderd witje, Atalanta, Distelvlinder dagpauwoog,

Hooibeestje, Groot dikkopje, Icarusblauwtje, Zwartsprietdikkopje, Bont zandoogje, Oranje zandoogje, Kleine vuurvlinder, Landkaartje en de Koninginnepage waargenomen. Ook zijn diverse soorten juffers en libellen waargenomen zoals de Zuidelijke oeverlibel, Weidebeekjuffer, Lantaarntje, Watersnuffel, Platbuik, oeverlibel, Keizerlibel, Heidelibel en glazenmakers. ■

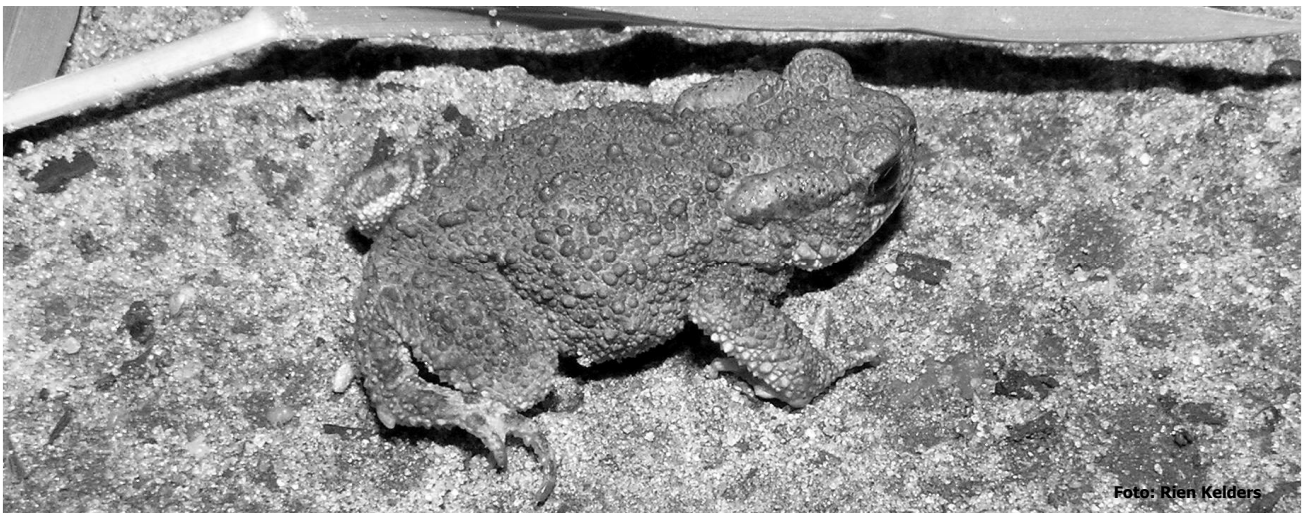

Foto: Rien Kelders

▲ Gewone pad

Kleine parelmoervlinder ▲

Distelvlinder ▼

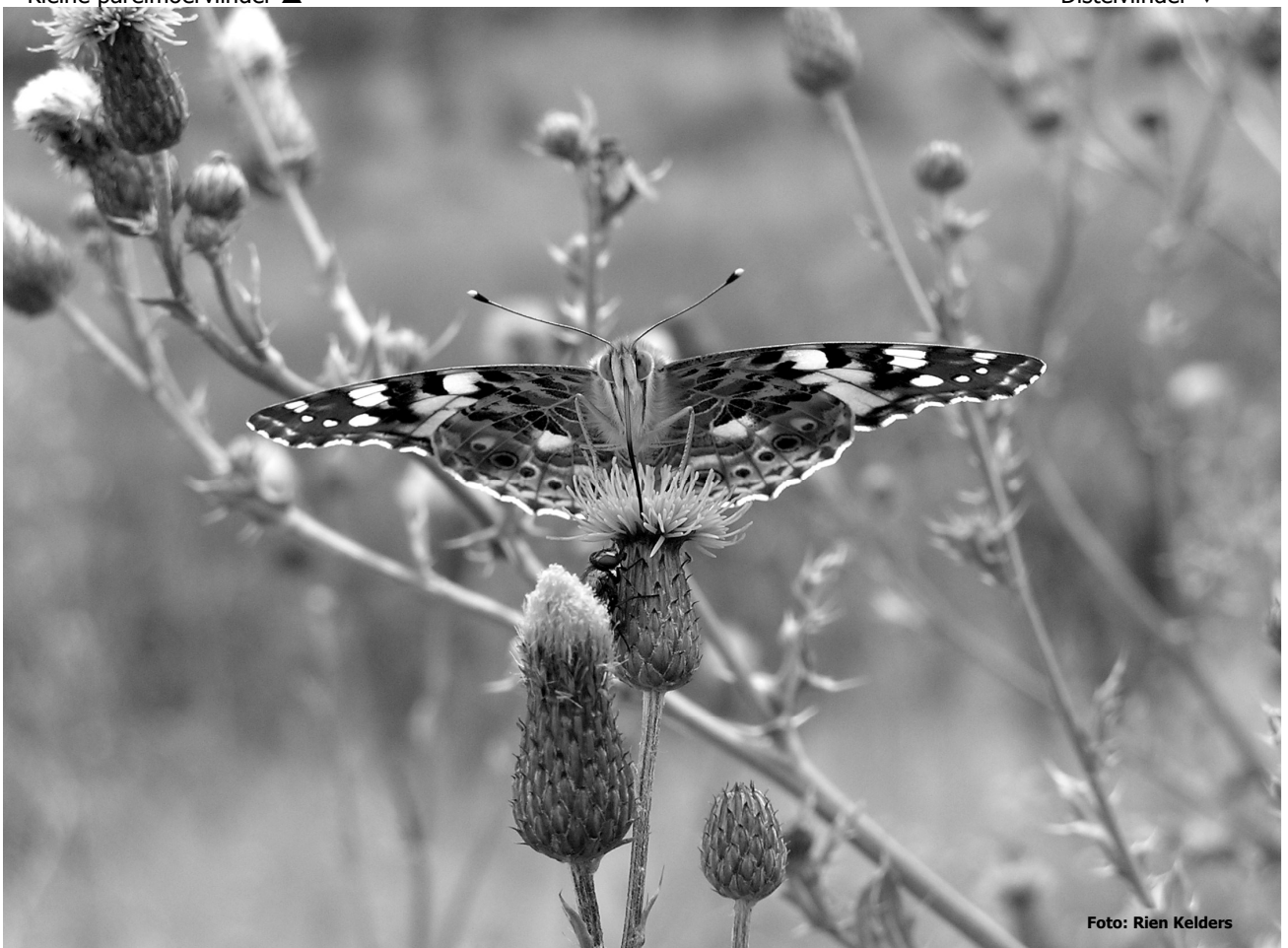

Foto: Rien Kelders